

اصول و مبانی مدیریت اسلامی در خدمات بهداشتی درمانی

تالیف و گردآوری
عزت جعفر جلال
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران

پیشگفتار

پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید:

«کسی که متولی امور ده نفر بشود باید اندیشه چهل نفر را داشته باشد و کسی که متولی امور چهل نفر بشود باید عقل و اندیشه چهار صد نفر را داشته باشد».

مدیریت روح یک تشکیلات و اساس آن است، مدیریتی که بر پایه اخوت اسلامی و نه قیومیت و استشمار غربی و شرقی استوار باشد. مدیریتی که نبوغ‌ها را شکوفا سازد، استعدادها را پرورش دهد و حرکتها را منظم و سریع و همسو و هم‌جهت نماید.

مشکل بزرگ بیشتر سازمانها مشکل کمبودها نیست، بلکه مشکل و ضعف مدیریت است. که هرگاه با الهام از مبانی معنی اسلام و دستورهای جامع و حرکت آخرین آن اصلاح گردد به سرعت می‌توانیم ضعف‌ها را به یاری خدا جبران نمائیم و بر مشکلات فائق شویم. یکی از ارکان اساسی سعادت در زندگی مادی و معنوی بشر، اخلاق و فضائل اخلاقی است. پایه‌گذاران نهضت اخلاقی را باید پیامبران خدا دانست زیرا آنها بودند که در طول تاریخ برای تربیت و سازندگی انسان‌ها ضوابط و اصول اخلاق را ارائه نمودند، اخلاق برای مدیر به منزله مشاوره آگاه و معانی آشنا است که مشکلات را مشکل‌گشاست. چه بسیارند مدیرانی که با داشتن خصوصیات همانند قاطعیت، تخصص، قدرت و آگاهی‌های لازم در سطی بالا قرار داشته‌اند، ولی به خاطر عدم رعایت مسائل اخلاقی در حوزه مدیریت، موفقیت مطلوب را کسب نکرده‌اند و در نتیجه با ناکامی روبرو شده‌اند. مدیریت در عرصه سلامت به دلیل ظرافت کاری که با آن توأم است و آمیختگی آن با روح و جسم انسانها از این امر مستثنی نمی‌باشد و بر پایه اصول و مبانی اسلامی و تکیه بر ارزش‌های اسلامی در سازمانها می‌توان از آن بهره جست و انجام وظیفه نمود.

لذا در این کتاب سعی شده است از مباحثی که می‌تواند جهت مدیران در عرصه سلامت جنبه کاربردی تری داشته باشد مجموعه‌ای انتخاب و تألیف و گردآوری گردد. امید است با بهره‌گیری از تعالیم ارزشمند اسلامی بتوانیم گامی در جهت بهبود نظام‌های سلامت برداریم و از روح معنویت که لازمه این عرصه است بهره کامل جوئیم.

تقدیم به تمامی تلاش‌گران عرصه سلامت

جعفر جلال، عزت، ۱۳۳۸-

اصول و مبانی مدیریت اسلامی در خدمات بهداشتی درمانی / تألیف و گردآوری عزت جعفر جلال. -- تهران: سالمی، ۱۳۸۵. ۸۰ ص.

ISBN 964-8760-25-X: ریال ۱۵۰۰۰

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

کتابنامه: ص. ۸۳-۸۴؛ همچنین به صورت زیرنویس

۱. مدیریت (اسلام) ۲. اخلاق اسلامی. ۳. مدیران -- اخلاق حرفه‌ای. الف. عنوان.

۲۹۷/۶۵۸

BP۲۳۲/۶۷

م۸۴-۴۲۰۹۶

کتابخانه ملی ایران

کلیه حقوق محفوظ است و هرگونه کپی‌برداری و برداشت بدون اجازه ناشر ممنوع می‌باشد

اصول و مبانی مدیریت اسلامی در خدمات بهداشتی درمانی

تألیف: عزت جعفر جلال

ناشر: نشر سالمی

صفحه آرای: لیلا عدالت

لیتوگرافی آبرنگ، چاپ افرنک، صحافی کیمیا

شمارگان: ۱۰۰۰، نوبت چاپ: اول ۱۳۸۵

بها: ۱۵۰۰۰ ریال

شابک X-۲۵-۸۷۶۰-۹۶۴ ISBN 964-8760-25-X

فروشگاه مرکزی:

بلوار کشاورز - بین ۱۶ آذر و کارگر - پلاک ۳۲۲

تلفن: ۸۸۹۶۰۸۵۹ - ۸۸۹۸۹۴۹۶

مرکز پخش:

انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، خ فخررازی، خ وحید نظری غربی، پلاک ۱۹۴

تلفن: ۶۶۴۹۳۷۱۶، ۶۶۴۹۴۱۸۷ - فاکس: ۶۶۹۵۳۶۳۱

نمایندگی‌ها و کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۸	مکتب و علم
۸	تعریف علم
۹	تعریف هنر
۹	تعریف مدیریت اسلامی
۹	تعریف انسان از دیدگاه مدیریت اسلامی و ضرورت مدیریت و رهبری برای او
۱۰	انسان از دیدگاه اسلام
۱۱	طبیعت انسان از دیدگاه اسلام
۱۲	مبارزه با خودخواهی و خودپرستی در قرآن
۱۴	هدف آفرینش انسان
۱۵	رابطه انسان و جهان
۱۶	موانع رشد و کمال انسان
۱۸	ویژگیهای انسان کامل
۲۱	انسان از دیدگاه نهج البلاغه
۲۳	ویژگیهای انسان کامل
۲۷	نظر اسلام نسبت به مکاتب مختلف مدیریت
۲۸	وجوه متمایز مدیریت اسلامی با سایر مکاتب مدیریت
۳۲	صفات مدیر
۳۵	تجزیه و تحلیل مفهوم رهبری سازمان
۳۶	وظایف مدیران از دیدگاه امام علی (ع)
۳۷	رهبری از اصول تفکیک ناپذیر مدیریت است
۳۹	حیطه مسئولیتهای اجرایی مدیران
۴۰	خصیصه‌های مدیریت
۴۳	سایر صفات و ویژگیهای مدیر در نظام اسلامی
۴۵	نقش تربیتی مدیر
۴۵	قرآن درباره زیبایی عمل می‌گوید

۴۶	معیارهای شایستگی مدیران
۴۹	اخلاق اسلامی در مدیریت نیروی انسانی
۵۴	برنامه و برنامه‌ریزی
۵۴	زیر ساخت برنامه‌ریزی در مدیریت اسلامی
۵۴	سطوح برنامه‌ریزی
۵۵	زمینه‌های برنامه‌ریزی
۵۶	ساختار برنامه‌ریزی
۵۶	ابعاد برنامه‌ریزی از دیدگاه اسلام
۶۳	شورا
۶۷	تصمیم‌گیری در روایات اسلامی
۶۸	سازمان و سازماندهی از دیدگاه مدیریت اسلامی
۶۸	تعریف سازمان از دیدگاه مدیریت اسلامی
۶۹	اصول سازماندهی اسلامی
۷۵	ارزشیابی
۸۰	منابع

منابع

- دکتر الوانی، تصمیم‌گیری و تعیین خط‌مشی دولتی، چاپ و نشر علامه طباطبائی، ۱۳۷۱، فصل پنجم.
- شهید آیت ... دستغیب، سید عبدالحسین. ایمان. انتشارات کانون تربیت شیراز ۱۳۶۲
- شهید آیت ... دستغیب، سید عبدالحسین. سرای دیگر. انتشارات کانون تربیت شیراز، ۱۳۷۵
- شهید استاد مطهری، مرتضی. امامت و رهبری. انتشارات صدرا چاپ یازدهم ۱۳۶۹
- شهید استاد مطهری، مرتضی. بیست گفتار. انتشارات صدرا چاپ دوازدهم ۱۳۷۶
- اشرف سمنانی، غلامرضا. تحلیلی از مدیریت اسلامی. نشر سازمان تبلیغات اسلامی ۱۳۷۱
- اختری، عباسعلی، مدیریت علمی مکتبی از دیدگاه اسلام. مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی چاپ دوم بهار ۱۳۷۳
- تقوی دامغانی، سید رضا. نگرشی بر مدیریت اسلامی. مرکز نشر تبلیغات اسلامی ۱۳۷۱
- حق جو، محمد حسین. خودسازی در مکتب قرآن و عترت. انتشارات پیام اسلام قم ۱۳۶۳
- رشیدپور، عبدالمجید. دیپلاچهای بر مدیریت اسلامی. مؤسسه دین و دانش چاپ اول ۱۳۶۵
- حسینی سیاهپوش، سید محمود. مناسبات انسانی در مدیریت اسلامی چاپ اول ۱۳۶۵
- حسینی سیاهپوش، سید محمود. تئوری عمومی سیستم‌ها از دیدگاه اسلام چاپ اول ۱۳۶۵
- سدرالدینی، علیرضا. کلیدهای فهم قرآن. انتشارات نور (جلد ۱ و ۲) ۱۳۶۰
- مجلات دانش مدیریت. سلسله بحث‌هایی در مدیریت اسلامی. فصلنامه دانشکده علوم مدیریت دولتی ۱۳۷۰-۱۳۶۹
- عبدالباقی، محمدفواد. المعجم المفهرس لالفاظ القرآن. دارالکتب المهریه ۱۳۶۴
- آیه الا مکارم شیرازی، مدیریت و فرماندهی در اسلام، انتشارات هدف، چاپ هفتم، ۱۳۷۰
- افجه‌ای، دکتر سید علی، مدیریت اسلامی. انتشارات بخش فرهنگی دفتر مرکزی جهاد دانشگاهی چاپ دوم ۱۳۶۹
- آیت اله شهید بهشتی، مدیریت اسلامی، انتشارات سازمان امور اداری و استخدامی کشور چاپ سوم ۱۳۶۵
- مرکز آموزش مدیریت دولتی، اخلاق کارگزاران. مرکز آموزش مدیریت دولتی چاپ چهارم ۱۳۶۹
- دفتر ارزشیابی، بازرسی و رسیدگی به شکایات، آشنایی با نظام جدید ارزشیابی. آبان ۱۳۷۲
- استاد شهید مطهری، مرتضی. جاذبه و دافعه علی (ع) انتشارات صدر چاپ بیست و سوم ۱۳۷۶
- استاد شهید مطهری، مرتضی. سیری در سیره ائمه اطهار انتشارات صدر چاپ پانزدهم ۱۳۷۶
- استاد شهید مطهری، مرتضی. انسان و ایمان نبوی انتشارات صدر چاپ هفدهم ۱۳۷۶
- استاد شهید مطهری، مرتضی. سیری در سیره نبوی انتشارات صدر چاپ هفدهم ۱۳۷۶
- واثقی، قاسم. درس‌هایی از اخلاق مدیریت. مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی چاپ سوم ۱۳۷۴

